

บทคัดย่อ

177824

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความเชื่อเรื่องพระเบญจภาคีในสังคมไทย

ชื่อผู้เขียน นายสุภฤกษ์ ขจรกลิ่น

ชื่อปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา ไทยศึกษา

ปีการศึกษา 2548

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.พิชญ์ สมพอง ประธานกรรมการ
2. ศาสตราจารย์ ดร.ไสว พงษ์เก่า
3. รองศาสตราจารย์ประทีป วาทิกทินกร

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ (1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยทางเศรษฐกิจ อันได้แก่ การประเมินค่าทางเศรษฐกิจและอาชีพของผู้เลื่อมใสศรัทธา กับ ค่านิยมในพระเครื่องชุดเบญจภาคี (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยทางสังคม อันได้แก่ สถานภาพของผู้สร้างพระเบญจภาคี พิธีกรรมในการจัดสร้างและปรากฏการณ์ด้าน ความศักดิ์สิทธิ์ของพระเครื่องชุดเบญจภาคี กับค่านิยมในพระเครื่องชุดเบญจภาคี (3) เพื่อศึกษาระดับค่านิยมในพระเครื่องชุดเบญจภาคี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ 400 ตัวอย่าง โดยผู้วิจัยจัดโควต้าให้แก่กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 5 สาขาอาชีพ อาชีพละ 80 คน อันได้แก่ อาชีพทหาร-ตำรวจ อาชีพข้าราชการพลเรือน-พนักงานรัฐวิสาหกิจ อาชีพนักการเมือง อาชีพพ่อค้า-นักธุรกิจ และอาชีพศิลปิน-นักแสดง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยทางสังคมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ความศักดิ์สิทธิ์ของพระเครื่องชุกเบญจภาคี มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับค่านิยมในพระเครื่องชุกเบญจภาคี ผลการวิจัยเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้
  2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับการประเมินค่าทางเศรษฐกิจของพระเครื่องชุกเบญจภาคี มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับค่านิยมในพระเครื่องชุกเบญจภาคี ผลการวิจัยเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้
  3. ปัจจัยทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับอาชีพของผู้เลื่อมใสศรัทธาในพระเครื่องชุกเบญจภาคี มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับค่านิยมในพระเครื่องชุกเบญจภาคี ผลการวิจัยเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้
  4. ปัจจัยทางสังคมเกี่ยวกับสถานภาพของผู้สร้างพระเครื่องชุกเบญจภาคี มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับค่านิยมในพระเครื่องชุกเบญจภาคี ผลการวิจัยเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้
  5. ปัจจัยทางสังคมเกี่ยวกับพิธีกรรมในการจัดสร้างพระเครื่องชุกเบญจภาคี ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับค่านิยมในพระเครื่องชุกเบญจภาคี ผลการวิจัยเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้
- สำหรับผลการวิเคราะห์ระดับค่านิยมในพระเครื่องชุกเบญจภาคี มีอันดับดังต่อไปนี้ พระสมเด็จได้รับค่านิยมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.69 พระรอดอยู่ในระดับที่สอง มีค่าเฉลี่ย 4.17 พระนางพญาอยู่ในระดับที่สาม มีค่าเฉลี่ย 4.06 พระผางสุพรรณอยู่ในระดับที่สี่ มีค่าเฉลี่ย 3.83 และพระซุ้มกออยู่ในระดับที่ห้า มีค่าเฉลี่ย 3.74

civil servants and state enterprise officers, politicians, tradesmen and businessmen, as well as artists and performers. The research instrument is a questionnaire written by the researcher. The collected data is analyzed by the following statistical modes--percentages, means, standard deviations and Pearson Product Moment Correlation Coefficient.

The research findings can be concluded as follows:

1. The social factor phenomena reflecting the sacred power of Benjaphakee Buddha's small images is significantly related to the value of the images at the statistical level of 0.05. The result of the research conforms with the hypothesis.

2. The economic factors related to the economic assessment of Benjaphakee Buddha's small images is significantly related to the value of the images at the statistical level of 0.05. The result of the research conforms with the hypothesis.

3. The economic factor in professions of worshippers of Benjaphakee Buddha's small images is significantly related to the value of the images at the statistical level of 0.05. The result of the research conforms with the hypothesis.

4. The social factor in the status of makers of Benjaphakee Buddha's small images is significantly related to the value of the images at the statistical level of 0.05. The result of the research conforms with the hypothesis.

5. The social factor in rituals concerning the creation of Benjaphakee Buddha's small images is significantly unrelated to the value of the images at the statistical level of 0.05. The result of the research negates the hypothesis.

An analysis of the levels of the value of Benjaphakee Buddha's small images demonstrates that Phra Somdet images have the highest value at an average of 4.69; Phra Rod images are second at an average of 4.17; Phra Nang Phaya images are third at an average of 4.06, Phra Phong Suphan images are fourth at an average of 3.83 and Phra Sum Ko images are fifth at an average of 3.74.